

Päevaleht

Nr. 27

Reedel, 28. jaanuaril 1938

PUHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERIILISA
„KUNST JA KIRJANDUS“
Toimetuse ja talituse: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9-5.
Arijuhatuse koostajad 9-11. Aadress: „Päevaleht“, Tallinn,
postkast 433.
Telefonid: Keskjaama väljakute nr. 428-83 igal tööpäeval kella
8-17. Kella 17-est alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti
on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, aksehooldaja ja
Pika t. raamatukauplus; nr. 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trüki-
koja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kange-
kõned ja nr. 428-89 arijuhatuse. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal
asetsuva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.
Peatoimetaja H. TAMMER

Uksik number 7 kope
Jumub 7 korda nad
TELLIMISHINNAD:
1 kuud postiga 1 kroon 80 senti. 1 kuud postiga 1 kroon 80 senti.
2 kuud - 3 - 60 - 2 kuud - 3 - 60 -
3 kuud - 5 - 80 - 3 kuud - 5 - 80 -
Ule 3 kuud korraga tellides iga 3 kuud - 5 - 80 -
järgneva kuud eest 1 kr. 50 s. järgneva kuud eest 1 kr. 50 s.
Välismaale 4 kr. kuus. Aadressid:
Koolituste hinnad: koolituste küllil 6 senti
ja teksti sees 17 senti mm veeu lahus. Koha
kuni Kr. 3.— poole hinnaga.
Koolituste koha valikut ei kindla
Koolitust võetakse vastu lehe jooksvate numbris
laupäeval kl. 10.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoolda. Need st
vastav postmark.

K.-m. Tallinna Tekstiil

V. KARJA TÄN. 1

Äri üleviimise puhul

2 viimast päeva

laupäeval ja esmaspäeval

kestab meie

SUUR väljamüük

veelgi odavamate hindadega

D. S.

4. veebruarist asub meie äri

Pärnu mnt. 8 V. Karja tänava nurgal

Sinnaapteegi vastas.

1.-3. veebruarini on meie äri üleviimise puhul suletud.

Külma ja niiskusega tingimata NIVEA!

Tuul ja külm võtavad nahalt tema eluavaldusiks vajalikud ained, põhjustades nii naha punetust ja kestendamist kui ka enneaegsete kortside tekkimist. Parim abinõu selle hädaohu vastu on Nivea-kreem. Niveas leiduv Eucerit on nii sarnane loomulikule naharasvale, et Nivea kujundab täiesti loomuliku nahahoole- ja nahakaitsevahendi. Sisaldades Euceriti tungib Nivea kreem sügavale nahasse, kaitseb teda ja muudab ta vastupanuvõimeliseks, hoides ta sileda ja pehme hoolimata külma ja tuulest.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

Tallinnas algasid hädaabitööd

Koplis jätkatakse planeerimisi ja linnas kollektori ehitamise töid
Ei suudeta tööle rakendada kõiki töötuid

Isja määras vabariigi valitsus hädaabi-
tööde korraldamiseks Koplis ja Tallinna linnas
30.000 krooni. Nüüd on töödega tehtud juba
algust ja töötajate keeb kiire tegemine töötute
tööle jaatamisega. Esimeses järjekorras saadetakse
tööle 1. liiki kuuluvad töötud, kel suurem pere-
kond toita ja kes on majanduslikult raskest
seisukorras. Töid töölle on juur, fejt ka 2. ja
3. liiki kuuluvad töötud tagasihil midagi tee-
nida, kuna talipühad ja neile järgnenud käre
talv tõi paljudel pika seisuaja. Nüüd võib
töötajate juba väikestel viisil hakata töötute
jaatama. Koplisse saadetakse etalgu 40 töölisi
ja neist asus täna hommikul juba kümmekond
meest tööle. Tulenevalt nädalal saadetakse Koplisse
juba rohkem töölisi. Loodeatakse, et Koplis saab
tööd edaspidi paarisaja töölise ümber. Seal
saadetakse meeste kõrval töölle panna ka naised,
kes ootavad ammuigi tööd.

Linnas jaadeti juba Endla tänava kollek-
tori töölle juure 26 töölisi, kuna kaitseväe õmb-
lustöödele jaadeti 38 naistöötlit.

Koplis jätkuvad planeerimistööd rahva-
maja ümbruses ja mujal. Ka on siin kavas teede
tegemine ja muud korraldustööd. Sellised linna-
lähedased tööd on eriti teretulnud töölilistele,
kes perekondlikel põhjustel ei saa kaugemale
välisistöödele minna.

Hädaabitööliste päevapalgad on meestel 1
kroon 40 senti ja naistel 1 kr. 25 senti. Tööli-
tööga piirdub nädala teenistus 12 krooniga.
Peale selle saavad hädaabitöölistel lasteabiraha
15 senti iga lapse kohta kuni 16 aasta vanu-
seni.

Töötute praegust arvu vaadeldes peab jä-
reldama, et lubatud 30.000 krooniga ei suude-
ta kõiki töötuid töölle panna. Töötatöölisi koos
töövahetatutega alal registreeritud töövõtjate-
ga on praegu töötöörjil kirjas 1207. Kui see
arv ei vähene, kerkib eiste uute jannade mää-
ramise kihtimusi. Pehmele linnade keskes on aga
võimalik, et ehitustööde suurendes muutuvad
töölilistele võimalused avaramaks.

Allüürnik pussiga korteriomani

kallal

Nõmmel Pärnu mnt. nr. 79 elutsev Maria Kal-
nin võetakse vastutusele kerge kehavigastuse teki-
tamise pärast samas elutsevale Juhan Arule.

Kalnin elab Aru juures allüürnikuna. Eile oli
neil millegi pärast omavahel tekkinud tüli, kusjuu-
res allüürnik korteriomani pussiga oli tormanud
kallale. Aru tõstnud kaitseks käe, kusjuures rindu sihi-
tud hoop teda kergelt haavanud.

Plahvatus Briti arsenalis

Majad värisesid viie kilomeetri
kaugusel. 60 meetri kõrgused tule-
sambad õnnetuskohal

London, 27. 1. (ETA) (Havas) Ar-
deeri arsenalis oli täna pärast lõunat tu-
gev plahvatus. Plahvatuse tagajärjel vapp-
pusid kõik majad viie-kilomeetrilisel
distsantsil. Palju aknaklaase purunes. Pä-
rast esimest plahvatust järgnes veel teine
plahvatus. Hirmunud naised ja lapsed
jooksid tänavale. Taevapoole on tõus-
mas suured leegid, mis on kuni 60 meetri
kõrgused. Kogu ümbruskond on maetud
musta ja tihedasse suitsu. Seniste teadete
järele on saanud kuus isikut surma ja um-
bes 12 haavata. Ühenduses plahvatusega
on keelatud töölilistel ja ametnikel lahkuda
tehaseist. Tehaseis on töötamas üldse um-
bes 3000 töölisi ja ametnikku. Ardeeri
tehased, kus valmistatakse peamiselt eriti
tugevajuulisi lõhkeaineid, on suurimad te-
haseid maailmas.

Tabati end. riigikoguliige- tagaotsitav

Tartus tabati kolmapäeval politsei poolt
mitmesuguste pattude pärast tagaotsitav endine
riigikoguliige Roman Laes, keda Eäme-Saare
prefekt oli karistanud 30 krooniga ehk 50 öö-
päevase vangistusega mürgeldamise eest, ja pai-
gutati vanglasse.

Laupäeval, 29. jaanuaril av

„Restoran“

(end. „ÜURNIK“ Tartu maantee

ümberristimise pidu

KABAREE parimaalt artistid

Pidu algus kl. 21—05. Mängib suurendatud or

SAAL maitsekalt dekoreeritud. Mugavad ka

Odav SOEBAAR iga

UUS OMA

Ilmus

Tänapäev

aktuaalse ja väärtus

Sisus 26 artiklit, hulk pilte ja kunstireproduktioone.
A. H. Tammsaare juubeli puhul kirjutavad: E. Laaman, H. Raudsepp, A. Hank
Hindrey. On avaldatud Albu valla kohta protokoll Vangamäe Pearu ja Andre
„Toest ja õigusest“ kommentaaridega. Peale selle artikleid A. Piibult ja A. Hank
A. Hellatilt — meie kõnepepidamisest, H. Vellemalt — Tallinna kirj. ja K. Hinz
B. Lindelt — Tallinna teatrikoolist, A. It — kas Tartu vaim? K. E. Söndilt, M
Grünthalilt, J. Kangrult, V. Kaljumäelt, P. Oravalt jt.
Tellige oma lugemislauale meie ainuke aktuaalseid-ühiskondlik-kultuurilisi küsimusi käs
Saadaval kõikides raamatukauplustes ja kioskites üle maa.
„Tänapäev“ talitus, Gust

Parim ja mugavaim
on siiski Pirital
Restoran-võõrastemaja
„Brigitta“
Telef. 428-40-15.

Eesti saadik Moskvast A. Rei
sõidab oma uuele ametkohale esmaspäeva
õhtul.

Autosõ
Tammemäe
on lume
Tel. 478-

Tühistan kihlus
Robert D

Uuendage
aegsasti

PÄEVALEHT

tel
1.ve

Kauaaegset kohusetruud pearaamatupidajat

HEINRICH EISSFELDT'i

mälestavad kurbuses

O.-D. H. Graf & E. Jürgens juhatus ja teenijaskond.

Pika raske haiguse järele uinus igavesse unne minu armas mees, truult hoolitsev isa, kallis väimees ja õemees

leitnant NIKOLAI OLEM

Sünd. 27. VI 1901. a.

Valusad leinas abikaasa, poeg, äi ja kälimees.

Kirstupanek reedel, 28. jaanuaril kell 20 Jaani kirikus.

Matmine sealtsamast pühapäeval, 30. jaanuaril kell 13.30 p. l. Sõjaväe kalmistule.

Oma unustamata mees, isa ja wanaisa

Jaan Märka't

sünd. 12. I 1879, surn. 25 I 1938

mälestavad leinas abikaasa, tütar ja poeg perekonnaga.

Ärasaatmine Rahumäe Pühajärgi kalmistule 30. sgp. kell 15 p. l.

Südamlik tänu

kõigile sugulastele, sõpradele, eriti Balti Puuvilla Vabrik mehaanikaosakonnale eesotsas hra Tinniga, kes meie armsa mehe ja isa

August Loorits'a

viimsele puhkepaigale saatmisest nii soojalt ja armsalt osa võtsid.

Leinajad abikaasa ja tütar.

Sügavat kaastunnet Jakob Gleser'ile

ta isa surma puhul

avaldab

T. J. S. S. „Makkabi“ veeremängu sektsioon

Surma läbi lahkunud

Gustav Baumverki

mälestavad sügavas leinas abikaasa, õde ja omaksed.

Ärasaatmine 30. jaan. kell 1/2 päeval leinamajast Rakveres, Lai tän. 20. Matmine 30. jaan. kell 1/2 Rakvere linna kalmistul.

Pühapäeval, 30. jaan. kell 8 öht.

Estonia kontserisaaits

helilooja prof. A. KAPP'i

60 a. sünnipäeva tähistamiseks

KONTSERT

Kaastegevad: Tallinna ühendatud nais-, sega- ja meeskoorid 1200 lauljaga, juhatajad E. Aav ja G. Ernesaks, solist — mezzo-sopr. O. Lund, kõne — R. Pats. Pääsmete hinnad: Kr. 2.— kuni 50 senti. Eelmist Estonia kassas.

Korraldaja LAULJATE LIIT.

Vee vallasekretäri koht on vaba.

Isikuid, kes soovivad sellele ametkohale kandideerida, palun esitada minule avaldused hiljemalt 11. veebr. 1938. aast. Avaldusele lisada tõendused Vallaseaduse § 79 ja § 80 p. 1—3 nõuetele vastavuse ja endise teenistuse kohta algkirjadena või tõestatud ära kirjadena. Kohasvõimalikult soovivat ilmutada 11. veebr. 1938. a. kell 14.00 Vee vallamajja. Lähem raudteejaam Vigala, lähem autobusejaam Pärnu-Jaagupe. Vee vallavanem.

Armast kaasõpilast

Benita Jõulu't

mälestab end. Kaarli gümnaasiumi X-a lend.

Äkilise surma läbi lahkus

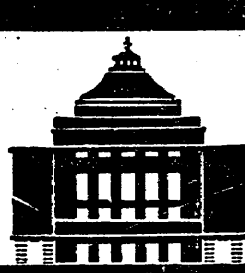
Leonhard Jürgenson

sünd. 14. V 1885, surn. 26. I 1938

Leinavad valusad leinas abikaasa ja õde.

Kirstupanek reedel, 28. I, kell 1/2 öhtul Endla 9 k. 9. Ärasaatmine leinamajast 30. I kell 1/2 päeval Kopli kalmistule kabilisse, matmine sealtsamas kell 2.

Pidud

ESTONIA TEATER

Reedel, 28. jaanuaril, kell 8 öhtul

Läti Riigiooperi balletirühma alus balletiõhtu.

Pääsmised kr. 3.— kuni 30 f.

Lauapäeval, 29. jaanuaril, kell pool 8 öhtul

harilike hindebega

„Sõjameheõnne“

R. Kalmant operett 3 vaat.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell pool 3 p. l.

harilike hindebega

„Padaemand“

R. Sõjajõuõnne ooper

3 vaat. 7 pildis.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

kell pool 8 öhtul

3. forda

harilike hindebega

„Figaro pulmad“

Bierre-Muguetin Caron de Beaumarchais' komöödia

5 vaatust.

Pääsmised kr. 1.50—20 f.

Seatri lasteõhtu algab kell 12—4 p. l. ja öhtul kell 8—11 p. l.

ESTONIA TEATER

Reedel, 28. jaanuaril, kell 8 öhtul

Läti Riigiooperi balletirühma alus balletiõhtu.

Pääsmised kr. 3.— kuni 30 f.

Lauapäeval, 29. jaanuaril, kell pool 8 öhtul

harilike hindebega

„Sõjameheõnne“

R. Kalmant operett 3 vaat.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell pool 3 p. l.

harilike hindebega

„Padaemand“

R. Sõjajõuõnne ooper

3 vaat. 7 pildis.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

kell pool 8 öhtul

3. forda

harilike hindebega

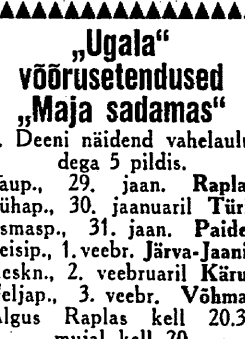
„Figaro pulmad“

Bierre-Muguetin Caron de Beaumarchais' komöödia

5 vaatust.

Pääsmised kr. 1.50—20 f.

Seatri lasteõhtu algab kell 12—4 p. l. ja öhtul kell 8—11 p. l.

ESTONIA TEATER

Reedel, 28. jaanuaril, kell 8 öhtul

Läti Riigiooperi balletirühma alus balletiõhtu.

Pääsmised kr. 3.— kuni 30 f.

Lauapäeval, 29. jaanuaril, kell pool 8 öhtul

harilike hindebega

„Sõjameheõnne“

R. Kalmant operett 3 vaat.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell pool 3 p. l.

harilike hindebega

„Padaemand“

R. Sõjajõuõnne ooper

3 vaat. 7 pildis.

Pääsmised kr. 2.50—30 f.

kell pool 8 öhtul

3. forda

harilike hindebega

„Figaro pulmad“

Bierre-Muguetin Caron de Beaumarchais' komöödia

5 vaatust.

Pääsmised kr. 1.50—20 f.

Seatri lasteõhtu algab kell 12—4 p. l. ja öhtul kell 8—11 p. l.

F-a GRIPOL

OMANIK N. LÄÄTS

Rüütli 15,

tel. 412-60

(Rüütli ja Harju tänava nurgal, A.-S. Kapsi äri peal, II korral).

Müüb järgmiksuga alates

nädalas: riidet, jalanõusid, pesu, vateeritud tekke, kaabusi, akna-

kardinaid, pehmeid mööbleid oma tööstusest ja muid asju.

1 kr.

Eht prantsuse Marseille seep „Condé“

F-ma Boiffils & Ribe, Marseilles on kõige vaurikkam seep

Esindus

A.-S. F. O. Treublut, Pikk 18.

Estonia kontserisaaits

reedel, 28. jaanuaril kell 8 öhtul

E. V. T. Konservat õpitlasorkestri

SÜMFOONIA-KONTSERT

Juhatab OLAV ROOTS.

Kavas: Händel, Beethoven, Artur Kapp

Svendsen, Sibelius

Pääsmised: 50 s., õpil. 25 s. ühes riidet-

hoituga.

Töölisvõimlas

Tallinnas, Pärnu mnt. 41.

Saurimäel, 29. jaanuaril,

klubivõistlus

poks ja

maadluses

Tants.

Mängib „Si-Sa-Sa“.

Algus kell 21.

Tantju algus kell 23.

Korraldaja „S. S. S.“

„Kolmekrossi ooper“

J. Gray — R. Wreth lugu

laulubega 8 vaat. 10 pildis

R. Wreth muusika

Pääsmised 25—150 senti.

Pühapäeval, 30. jaanuaril,

kell 1/2 öhtul

harilike hindebega

„Tantsu pulm“

Pääsmised 20—125 s.

Korraldaja, 2. veebruaril

kell 1/2 öhtul

harilike hindebega

„Mehe küljeluu“

M. Jotuni näidend lugu

laulubega 3 vaat. 15 pildis.

Pääsmised 25 ja 50 senti.

Kasja avatud iga päev

kl. 12—4 p. ja 6—12 öht.

pidu-õhtu

Kavas 2-vaat. naljamäng

„Valge varese lend“.

Tants vahetpidamata.

Algus kell 21,

lõpp kell 4 hommikul.

29. jaan. korraldab

„Puhkekodu“

naiskond

„Puhkekodu“ ruum, Tartu mnt. 88

pidu-õhtu

Kavas 2-vaat. naljamäng

„Valge varese lend“.

Tants vahetpidamata.

Algus kell 21,

lõpp kell 4 hommikul.

klubiohtu.

Kõneleb Helmi Jansen:

„Mida annab ühistöödemees ja mis on ühistöödemeeste ühistöödemeeste loomus?“

Muusikafestivaal 11. E. V. T. konservat õpitlasorkestri ja juu-

keidide ühistöödemeeste ühistöödemeeste loomus.

Juhatus.

Lauapäeval, 29. jaanuaril,

kell 8 öhtul

harilike hindebega

„Figaro pulmad“

Tunnid

Improve your English!

Lessons by expert English Teachers. Jakobsoni 45-1.

Soovin

eesti ja saksa

keele tunde keskkooli I

klassi ulatuses. Läbi rääkima

tulla kella 4—5 Lätte tän.

9—3.

Vastutulelikud inglise da-

amid! Kes teist lubaks tasuta

või väikese tasu eest eesti

tütarlast (V. prog. õpilane)

kõia paar korda nädalas ju-

lemas

inglise keele

praktiseerimiseks? Teatada

tingimused ühes aadressiga

sl. „16/856“.

Soovin

eesti keele

tunde võtta tehniliste tead-

mistega härra (insener) juu-

res. Kirj. sl. „16/336“.

Kes õpetaks

võibete tulu eest noorele tü-

tarlapoolele matemaatika ja

meedi fontoripraktika? Kirj.

ühes hinnaga sl. „7/607“.

Algebra

trigonomeetria, analüüs,

füüsika, kosmograafia jne.

tunnid nõudele parand.

Hästitõits ja igalugu effe-

meits. Rentnari 16—2.

Katse veenab

Opite hästi inglise, saksa ja

vene keelt. Olevimägi 6—3

(end. S. Brooksmägi). Kõ-

net. 11—1 ja 5—7.

Saksa keele

tunde antakse hästi ja uska-

mat. Wana Raamaja t.

7—4.

End. Odessa muusikakooli

tubli õppejõud annab põhja-

likku

klaverilõpetust

Ettevõtlust konservatoo-

riumi, S. Tatari 19—3. Alti-

ka tän. nurgal. Kõnet. kella

5—6.

Inglise, prantsuse, ja

vene, hispaania ja itaalia

keelt õpet. tõrget. haridus.

meesõpetaja (ka väit. gru-

pid)

Berlitz ja Mertneri

metoodil lihtsasti ja põhjal-

ikult rääkima. Rääkima keele

tunnid. Tõlged. Tatari tän.

24—6.

Müüakse

Käsimuurtasin

hulga puuridega ja

gaasiklappide odavasti

müüa. Kasarmu t. 6,

töökoja.

Nõmmel müüa või üürida

uus moodne üheperekon-

naja

Hind Kr. 16.000.— Kuuuür

Kr. 100.— Põrandapinda

100 m²: 5 tuba, vannituba

ja köök kõigi kõrvalruumide-

ga. Sisseehitatud seinakapi-

d, elektrivõrk. Lähemalt

tel. 524.46. Pikk tän. 67-a.

Nurme omib. peat. 1 min.

tee. Kaupa teeb omanik pü-

hap. kella 10—15.

Müüa äraarimise puhul

odavad

kleidid, palitud

Jaanu 7—2, Nõmmel.

Uutest nahkadest hea

karakulmantel

juhtumisi odavasti müüa Pikk

7. krt. 4.

Müüa puhastverd

iiri setter

Iga päev kl. 17—20 Kõleri

1—5.

Müüa kolme uksega kase-

Aruvälja Andres

kirjutab türgi sõjameestest

Kuna nüüd kirjutatakse palju türgi sõjast ja sõjameestest, siis tahaksin ka ma mõne rea paberile panna ja ma alga ühe wana laululalmiga, mis kõlab nõnnamoodi:

Kui sultan seda täada sai, et wene wägi Donau jõe, siis Osman püüdis läkitas, kes wene wäge takistas. Skobelew siis tegi ühe seal Plevna juures püüdnud, ääd.

Rohkem ma sellest laulust änam ei mäleta, aga wanan türgi sõjamehed teavad paljugi jutustada, kudas seal Plevna all ja Donau ääres sõditi ja waewa nähti. Nii kirjutab N. E. km. toimendusele, et ka Wigala kuulus jutumees Matjukhe Madis käinud türgi sõjas. Seal olid tiikitsõõ. Sõjala sõdurile antud püüas 7 tükklast tappa. Madis tapnud 7 tükklast maha ühe sõjamahega ja olid siis terve päewa ja kaks sõjamaheid „wolina“.

Sausti walla Nõmme külas elab Seta talu peremees Mihkel Kuusek, kes on praegu 86 aastat wana. Ta täna on wõidelnud Plevna all ja jutustab oma sõjajuhumistest järgniti:

„Skobelew ma nägi mitu korda oma lihtast liima. Tä raitutas wäge obuse seljas ja oli siis walgas mantlis. Kindral kihutas obuseid teed tükklaste sekka, sest ega täna peale kuulid akand. Tükklaste piisid kohe lagama, lihtastades, et „wäge kurat“ tuleb!

Kui siis Plevna oli wõetud ja sõda sõditud, siis pandi mind ühe kindrali kutsariks. Neli wägemat obust olid akand lõhkuma ja endine kutsar saanud surma. Nüüd kiitis kindral: „Kis on teie ulgas nii julge mees ja astu jurnalaand kutsari asemele?“ Terve polk oli wakkha nagu jukk, aga mina astusin ette ja ütlesin: „Mina istun pühki, tulgu mis tuleb. Aga enne lubagu kindralilõhku mind sõtta liiki.“

Ma rakendisin siis need mehed hobused wana kalesse ette ja kihutati obusekohe enamale, kus oli tüna ma. Siis istuti ühe tagumise obuse selja ja andi aga piiska. Kui ma nõnnamoodi paar tundi oli kihutanud, siis olid obused walgas wõhus, aga ühtlasi ka lõhkumiseleilud mo kääs nagu lambad. Kalesist põid aga muud järele jäänd kui paar rattarummu ja raudsõid.

Kindral pani imeks, kudas ma inge oli jäänd ja obused taltsutas teind. Siis ütles ta: „Endine kutsar jui 15 rubla kuus, sulle annan 25, oled mo kutsar.“ Oli päris ea elamine. Korjasi 300 rubla rahagi, aga teenistusest oli läbi ja ma ligitelli kodumaale. Wastari ma oligi jälle Eesti maal ja akkasi watanama, mida si peale akata.“

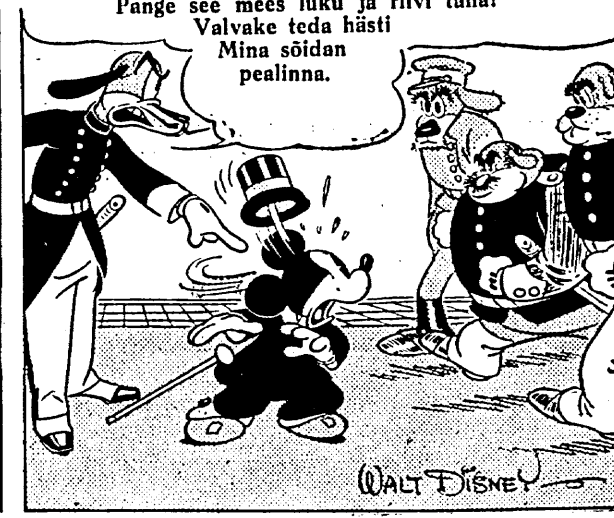
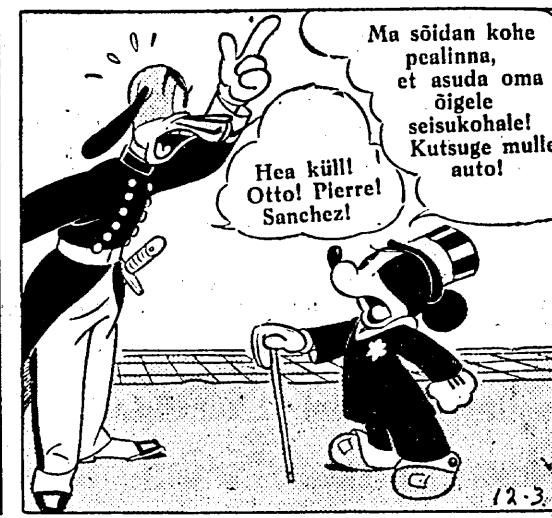
Eesti räägib Seta talu wanaperemees, et ta olid nooremaks eas Kurna, Nabal ja Sausti ühendatud wabadale talitaja, kohtumees ja kiriku wõõrriind. Kirjutada Mihkel ei osand ja ta lõigand kõik walla rehnuid lepuulka, mis jelsid katuse räästas. Siis tulnd kord remendibid ja üteld, et mis talitaja ja ka oled: walla asjad puha jassis. Madis üteld, ega ma pde neid jassi a'and, ma alles astuji talitaja kohta peale. Andes aega, küllap ma kõik jutti oia.

Wandki Mihkel wallaasjad jutti ja juured ärrad ärrad pärsiti walfafiketäris, et wadaa-de, teie olete kirjamees ega jaand wallaasjadega korda, Kuusekja Mihkel lõikab aga täk-keid pulgale ja kõik on korras.

Nõnda on need türgi sõja jutud. Ja ma pea tunnistama, et need manad sõjameetaraanid on tdesti kõik tublid mehed. On lausa imeks panna, et paljud neist on eland nii kõrge wanu-teni. Wististi on sõjaleu raskused neid noores eas karastand ja õpetand elama tõdakt elu.

Wanad sõjamehed üteld, et on waga ilus asi, kui bulgaaria neid nüüd raugeasid weel meesle peab, aga mõni wana türgi sõjamees arwab, et medali asemel oleks küll parem, kui bulgaarlased saadaks endistele Plevna kange-

„Pange see mees luku ja riivi taha!“

Õpetatud Eesti Seltsi

Juubelipidustused algawad homme

Rida ettekande-koosolekuid, aktus ja näitus. — Täna saabub kohale osa väliskülalisi. — Uusi au liikmeid ja kirjawahetajaid

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aasta juubelipidustused algawad homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aasta juubelipidustused algawad homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aasta juubelipidustused algawad homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

O. Eesti Seltsi saavutusi vaimuteadustes

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aastapäeva tähistamiseks on seltsi juhatuse poolt korraldatud üldine ühine pidu, mis algab homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aastapäeva tähistamiseks on seltsi juhatuse poolt korraldatud üldine ühine pidu, mis algab homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aastapäeva tähistamiseks on seltsi juhatuse poolt korraldatud üldine ühine pidu, mis algab homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aastapäeva tähistamiseks on seltsi juhatuse poolt korraldatud üldine ühine pidu, mis algab homme enne lõunat kell 11 p. r. gade panemise järgi algusaja tegelaste haudadele Jaani jurnuiale. Sellele järgneb kell 17 ettekande-koosolek ilikooli aulas, kus kõneleb prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren. Seltsi juhatuse esimees, prof. A. M. Tallgren.

Andres Aruvälja.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

„Nii karjus ka Toomas appi, kui teda ära viidi. Ta karjus, kuni hää kadus,“ seletas Korjuse Jaak. Ja pühkis higi otsaesiselt. „Üks kõigi eest ja kõik ühe eest!“ karjusid mitmed nooremad teopoisid. Need olid värsked vande-vennad.

„Kõik tulge, kõik Toomast päästma!“ hüüdis Põua Mait vankrilt. „Ruttu hobuste selga ja kihutame järele. Me ei lase Toomast vangi viia, tema oli meie kõigi eest väljas, nüüd astume ka tema eest välja.“ Kes tulevad kaasa?

Kümmekeond poissi kogunes Maidu ümber. Juba jõudis esimesi sulaseid teiste rehtede juurest kohale.

„Mehed-vennad, meie tund on tulnud! Kõik Toomale appi!“ karjus Mait. Ta ümber olid kogunenud Kolu Tõnu, Pauna Joosep, Pundi Jaan, Kaela Tõnu ja Orava Mats — vastärvatud vandevennad.

„Kuidas me opmanile järele saame?“ „Koplis hobuseid küllalt. Võtke valjad ja püüdke kinni, keda aga saatel!“

Põua Mait hüppas vankrilt maha ja jooksis esimesena hobustekoppi poole.

„Kas palju mehi kalls Toomast viima?“ küsiti Korjuse Jaagult.

„Vanker oli mehi täis, ei saand neid lugeda.“ Juba kihutasid Türgi Tõnu rehe juure. Otsa Jaan ja Lepiku Jaan jooksid Tõnule vastu.

„Sa kihuta jalamaid Kirimäele ja kutsu seal mehed appi. Me üksi ei suuda ehk Toomast vabastada.“

„Ma tahaksin ise Toomast aidata,“ punnis Tõnu vastu.

„Ära viida kallist aega, kihuta nii ruttu kui jõuad Kirimäele!“

Juba löi Otsa Jaan hobusele piitsaga mööda külge. Hobune hüppas üles ja siis algas pöörane kihutamine Kirimäe poole.

„Pea kinni, kuhu sa kihutad, ega Toomast sinna poole viidud!“ karjus keegi uustulnukaist Tõnule järele.

„Ta sõitis Kirimäelt abi tooma.“ Kolu Tõnu viskas Maidule valjad kätte. „Panc valjad kõrvile pähe, sa lendad muidu kukerpalli.“

„Hurraa, hurraa!“ karjusid teopoisid ja kihutasid siis kisades Tallinna maanteele.

Kolu Tõnu ja Põua Mait kihutasid kõrvuti salga ees. Nendele järgnes üle 40 teosulase. Üks hobune oli sõitaja, mees oli kukkunud hobuse komistades selle seljast ja jäi lebama kraavikaldale.

Juhita hobune jooksis teistega ühes. Aeg oli kallis ja kiire, kellelgi polnud aega peatuda ja aidata kukkunud hobuse selga.

TOOMA VABASTAMINE

Kui mõisavanker jõudis välja põldude piirkonnast, võeti kuuehõlme Tooma suu pealt. Nüüd sai ta jälle vabalt hingata.

„Karju nüüd veel, kui sina, suutma!“ parastas opman.

Toomas vaikis ja mõtles, kas vandevennad kuulsid ta hüüdu. See polnud appikarjumine, vaid märgusõna, ja seda kuules teadnuks iga vandevend, mida tema. Tema on astunud välja kõigi eest, ta ei nurise oma saatuse pärast, sest ilma võitluseta ei saa midagi kätte.

Mõisahobused traavisid kiiresti, opmanile aga näis see veelgi aeglane sõit olevat.

„Anna hobustele piitsa!“ käsutas ta hobustehjuhtajat.

See nõotas ja löi piitsaga. Suurt kasu sellest polnud, sest tee oli raske ja kümmekeond kilomeetrit kiiret sõitu oli juba seljataga. Toomas silmitses tultavalt kohti — talusid ja metsatukki. Kui mitu korda on ta siit möödunud vaba mehena, peatunud oma tahtmisel. Nüüd viiakse teda vangina, ja on teadmata, kas ta veel kunagi tagasi pääseb.

Töörühvas põldudel tõstab pead ja vaatab, mis see omapärane sõit linna poole tähendab. Teeäärsetel põldudel võis selgesti näha, et üks mees on vankril kinni seotud. Nähtavasti küiditatakse mõni vang linna. Harilikult teevad seda talupidajad, täna aga sünnib see mõisahankil ja opmani saatel. Vististi mõni tahtsams või koguni kardetav vang, keda ei usaldata külameeste hooleks.

Opman vangiga on jõudnud Saula metsa vahele. Maantee on siin käännuline ja liivane. Hobused jäävad sammude kaima: opman on vankrilt maha astunud ja metsa läinud. Mõnikümme sammud veel ja vanker seisab.

Mis see on? Kaugelt on kuulda mingisugust kära, arusaamatuid hüüdeid. Sinna hulka on kuulda, nagu jookseks kari hobuseid kõval pinnal. Müra läheneb ja paisub järjest.

Toomas teritab kõrvu. Kas see pole mitte ratsahobuste kihutamine ja ergutamine? Tõepoolest — see on abi viimseid tunni!

Opman jookseb maanteele, tal pole aega pükse korralikult nõopida.

„Andma hobustele piitsa!“ karjus ta mehele ja ronis rutuga vankrile.

Kuuldusid piitsaplaaksid ja hobused tõmbasid vankri veerema.

„Rutem, rutem!“ käsutas opman. „Pidage kinni!“

Need sõnad olid üba selgesti kuulda. Kõik vaatasid selja taha — opman ehmedes, Toomas säravil silmil.

Juba paistiski teekäänaku tagant ratsamehe kaks... Terve ratsaväe osa kihutas pöörase palju kui hobused vähegi võtsid.

„Minu mehed tulevad!“ hõiskas Toomas ja dis end püsti ajada.

Opman ronis üle Tooma ette pükki ja piitsa mehe käest.

Vahetpidamata plaksus piits nüüd hobuste jale. Opman hoidis pukist kinni ja pekis loots.

„Mässajad ei tohi kätte saama, kas mõni karjus ta teisele sulasele ja kiskus ohjad ka käest.“

„Pidage kinni, pörgulised!... Kuhu te kihutate? Meie käest te ometi ei pääse!“ üsna lähedalt. Oli selgesti kuulda teohobuste saatmist ja sulaste ergutavaid hüüdeid.

Põua Mait ja Kolu Tõnu on jõudnud vankri vahele. Opman ei mõtlegi peatuda, vaid püüab seda tagajajate käest. Tema peab Tooma Tallinna, nõnda on herra käsk. Seda käsku ta iga hinna eest täita, sest Kõlli Toomast temagi: niikaua kui see mees on vabaduses, Uuemõisa rahupäevi loot.

„Toomas, kas sa tahad meiega koos tööd küsida Mait kihutava hobuse seljast.“

„Jah, tahan!“ karjus Toomas üle vankrilt. „Kui sa tahad, opman, Toomas tahab edasi tõsta.“

Pöora hobused ringi! „Pea ta linna vangi viima.“

„Miks Toomas viiakse linna?“ karjus Tõnu.

„Toomas tõrkus rehte peksmast.“ „Toomas pole rohkem süüdlane kui meie Nõo!... Me tuleme siis kõik linna kaasa.“

Toomas vähkreb vankril, nõidid sooni teesse; ta ei pääse koidikuist.

„Oh te saatavad küll, kuidas nad suutsid!“ vandus Mait täiest suust ja süstis nühes Tooma asjatuid katseid.

Kolu Tõnu on ajanud vankri ligi ja kah ohjavarust kinni. Opman surub jalad vastu otslauda ega anna ohje käe... (Järgne...

Vene soomusautod ja lennukid Hiinale

eritakse haiget hammast

